

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ มूलนิธิฯ วิสาขบูชา
๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ มูลนิธิ วิสาขบูชา ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันอังคาร ที่ ๑๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่
พระพุทธศาสนา โดยท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานมูลนิธิ และคณะ
วิทยาการได้จัดให้มีการสนทนาธรรม เนื่องในโอกาสวันวิสาขบูชา ที่ อาคารสำนักงาน
ของมูลนิธิ ซอยเจริญนคร ๗๘ แขวงดาวคะนอง เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

มีผู้สนใจเข้าร่วมฟังการสนทนา
ธรรมมากจนล้นห้องออกมาภายนอก
อาคาร ด้านหน้ามูลนิธิฯ มีการตั้งเต็นท์
บริการอาหารทั้งในภาคเช้าและกลางวัน
มากมายหลายชนิด โดยท่านผู้มีจิตศรัทธา
เช่นเคยครับ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัตบุรุษย่อมให้ทานอย่างสัตบุรุษอย่างไร คือ สัตบุรุษใน
โลกนี้ ย่อมให้ทานโดยเคารพ ทำความอ่อนน้อมให้ทาน ให้ทานอย่างบริสุทธิ์ เป็นผู้มึ
ความเห็นว่ามืผล จึงให้ทาน ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อย่างนี้แล สัตบุรุษชื่อว่ายอมให้ทาน
อย่างสัตบุรุษ.

เทวทหรรคที่ ๑ จุฬปฏณณสูตรที่ ๑๐

มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์ เล่ม ๓ ภาค ๑ หน้าที่ ๑๘๙

เป็นความปิติชื่นบานอย่างยิ่งที่ได้เห็นภาพการเจริญกุศลร่วมกันของทุก ๆ ท่าน ครับ และนอกจากนั้น คุณทวีชัย อยู่มนัธรรมา ยังมีกุศลศรัทธา นำกระเป๋าสตางค์ต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นจากโรงงานของท่าน ปักตราของมูลนิธิฯ ถึงสามแบบให้เลือก แจกเป็นที่ระลึก แก่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินเพื่อการดำเนินงานของมูลนิธิฯ ในการเผยแผ่พระศาสนา ด้วย

กราบอนุโมทนาในกุศลศรัทธาของทุก ๆ ท่าน รวมถึงท่านเจ้าภาพดอกไม้นุชา พระบรมสารีริกธาตุ ที่มีการจัดตกแต่งอย่างงดงามมากครับ

ในอันดับต่อไป ขออนุญาตนำความการสนทนาในช่วงแรกของวันนั้น ซึ่งท่าน อาจารย์ได้กล่าวถึงความละเอียด ลึกซึ้ง ของคำว่า อุบาสก อุบาสิกา ในพระศาสนา มาให้ทุก ๆ ท่านได้พิจารณาโดยละเอียดเพื่อประโยชน์ ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

คุณคำปั่น :

กราบท่านอาจารย์ครับ วันนี้ก็เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้จัดให้มีการสนทนาธรรมะเพื่อเป็นพุทธบูชา แล้วก็เป็นการสะสมความเข้าใจถูก เห็นถูก ในสิ่งที่มีจริง ตามความเป็นจริง ซึ่งก็เป็นการได้ศึกษา คำ แต่ละคำ ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ในช่วงแรก ก็จะขอยกคำ คำหนึ่ง ซึ่งเป็นคำที่น้อยคนจะไม่ได้ยิน แต่ก็น่าจะพิจารณาว่า ก่อนฟังพระธรรม จะไม่มีความเข้าใจอะไรเลย แต่จะมีความเข้าใจถูก เห็นถูก ก็ต่อเมื่อมีโอกาสได้ยิน ได้ฟัง ความจริง

ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง คำนั้นที่จะกราบเรียน ท่านอาจารย์ได้สนทนาในความละเอียดลึกซึ้ง ก็คือคำว่า ความเป็น อุบาสก อุบาสิกา ดูเหมือนว่า จะเป็นคำที่ หลายท่านคุ้นหูกันเป็นอย่างดี แต่ว่าในความละเอียด ลึกซึ้งของความเป็นอุบาสก อุบาสิกา ที่แท้จริงเป็น อย่างไรครับ กราบเรียนท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

ความสำคัญของวันนี้ ก็คือ เป็นวันที่น้อมระลึกถึง พระคุณของผู้ที่ประเสริฐที่สุด คือ พระอรหันตสัมมาสัม พุทธเจ้า เพราะฉะนั้น ทุกท่านกำลังบูชา ต้องไม่ลืมบูชา คือ การแสดงความนอบน้อม เคารพสูงสุด ซึ่งโอกาส เช่นนี้ วาระเช่นนี้ ไม่ทราบว่าเป็นสังสารวัฏฏ์ของแต่ละ ท่าน จะได้มีสักครั้ง? แต่ว่าสำหรับวันนี้ ต้องไม่ลืมคำว่า บูชา บูชาในคุณความดีที่เหนือบุคคลอื่นใดทั้งสิ้น ด้วยพุทธประสงค์ที่ทรงบำเพ็ญพระบารมีแสนนาน เพื่อ อนุเคราะห์ให้ผู้ที่ได้ฟัง เกิดความเข้าใจถูก เห็นถูก

...เพราะฉะนั้น วันนี้ เราร่วมกันบูชา ด้วยการสนทนาธรรม ศึกษาพระธรรม เพื่อเข้าใจพระธรรมบูชา ด้วยการที่กำลังฟัง "คำ" ซึ่งทำให้เข้าใจพระธรรม มีฉะนั้นแล้ว การตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ไม่เป็นประโยชน์ ถ้าไม่สามารถที่จะอนุเคราะห์ให้คนอื่น มีความเข้าใจถูก มีความเห็นถูก ในสิ่งที่พระองค์ได้ทรงตรัสรู้แล้ว เห็นสิ่งใด นอกจากดอกไม้อัน ฐูป เทียน การกราบไหว้ การเปล่งวาจา ด้วยกาย ด้วยการกราบไหว้ และการนอบน้อมด้วยวาจาแล้ว ก็คือ การบูชา ด้วยการฟังพระธรรม เพื่อที่จะเข้าใจ สิ่งที่พระองค์ทรงบำเพ็ญพระบารมี นานแสนนานกว่าจะได้ตรัสรู้ความจริง...

...ในขณะนี้ คงไม่ลืม มีสิ่งที่มีจริง ที่พระผู้มีพระภาคฯ
สามารถตรัสรู้ หลังจากที่ได้ทรงบำเพ็ญพระบารมี นาน
แสนนาน อย่างนี้เลย คือ กำลังเห็น กำลังได้ยิน ตาม
ปรกติขณะนี้!! ความน่าอัศจรรย์ยิ่ง คือ บุคคลอื่น ไม่
สามารถจะรู้ความจริง ของสิ่งที่กำลังมีในขณะนี้ได้ ถ้าจะ
อุปมา โลกมีมานานแสนนาน ตราบที่ไม่มีพระธรรมคำ
สอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้ว่าสัตว์โลกจะเกิด มี
การเห็น มีการได้ยิน มีสุขมีทุกข์ ชาติแล้วชาติเล่า แต่ก็
ไม่สามารถที่จะรู้ความจริงของสิ่งที่กำลังปรากฏ...

...เพราะฉะนั้น โลกมืด จนกระทั่งถึงวันที่สว่าง เมื่อผู้ที่ได้
ทรงบำเพ็ญพระบารมี ตรัสรู้ความจริงของสิ่งที่กำลังเป็น
อย่างนี้ กับผู้ที่ยังไม่สามารถที่จะรู้ความจริงได้ แต่ว่า
สำหรับผู้ที่ได้มีโอกาสฟังพระธรรม ได้มีการเข้าใจความ
จริง ก็จะได้เห็นว่า เหตุใด พระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง
แต่ละคำ จึงเป็นรัตนที่มีค่ายิ่ง เพราะเหตุว่า สามารถที่
จะทำให้เข้าใจสิ่งที่มีจริง ในขณะนี้ ที่ละเล็กทีละน้อย เมื่อ
เปรียบเทียบกับ ปัญญา แต่ละท่านบำเพ็ญบารมีมานาน
เท่าไร? แต่ว่า การที่จะเป็นผู้ที่สามารถเข้าใจธรรมะได้ก็
แล้วแต่ว่า จะเข้าใจในระดับไหน...

...ถ้าในระดับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่างพระโพธิสัตว์ที่ยิ่งด้วยปัญญา ๔ อสงไขยแสนกัปป์ ถ้ายิ่งด้วยศรัทธา ๘ อสงไขยแสนกัปป์ ถ้ายิ่งด้วยวิริยะ ๑๖ อสงไขยแสนกัปป์ เพราะฉะนั้น เราคงจะไม่คิด แต่ว่าพระธรรมที่ทรงแสดง "แต่ละคำ" ลึกซึ้งอย่างยิ่ง ซึ่งเราสามารถที่จะรู้ตัวเอง ตามความเป็นจริงว่า ยิ่งด้วยปัญญา หรือว่า ยิ่งด้วยศรัทธา หรือว่า ยิ่งด้วยวิริยะ ถ้ายังมีความเข้าใจน้อยมาก ก็มีความอดทนต่อไป...

...เพราะเหตุว่า การบูชาจริง ๆ ก็คือว่า รู้ในพระคุณ ซึ่ง
จากความมีดสนิทของอวิชา ไม่รู้แม้แต่สิ่งที่ปรากฏ
ตลอดชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น สุข ทุกข์
เดี๋ยววันวาย เดี่ยวสงบ เดี่ยวสุข เดี่ยวทุกข์ แต่ทั้งหมดก็
คือ อยู่ในความไม่รู้ มีดสนิท ดันร่นกันไปในความมีดสนิท
สุข ทุกข์กันไป ในความมีดสนิท แล้วทุกสิ่งทุกอย่าง ก็
หมด ไม่เหลือเลย...

www.dhammadhome.com

...ซึ่งความจริงแล้ว จากการที่ทรงตรัสรู้ ไม่ใช่เฉพาะแต่
ละหนึ่งชาติ ซึ่งเกิดแล้วดับไป แล้วก็ไม่กลับมาอีก แต่
ขณะนี้!!! ความน่าอัศจรรย์ อย่างยิ่ง ของปัญญา ก็คือ
สามารถที่จะมีความเห็นถูก มีความเข้าใจถูก ในสิ่งที่มี
จริง ๆ ที่กำลังปรากฏในขณะนี้ว่า สิ่งใดก็ตาม ที่เกิดขึ้นใน
ขณะนี้ ปรากฏ สิ่งนั้น ดับแล้ว เพราะฉะนั้น การอบรม
ปัญญา ต้องตรงกับที่ได้ยินได้ฟังทั้งหมด แล้วก็จะรู้ได้ว่า
ทุกคำที่ทรงแสดง เป็นสิ่งที่ลึกซึ้งอย่างยิ่ง ละเอียดอย่าง
ยิ่ง ยากที่จะรู้อย่างยิ่ง เพราะเหตุว่า กำลังปรากฏ ไม่ต้อง
ไปหาที่ไหนเลย ความเป็นอนัตตา ของสิ่งที่ปรากฏ ไม่มี
ใครสามารถที่จะทำให้เกิดขึ้นได้เลย สักอย่างเดียว...

...ขณะนี้ สิ่งต่าง ๆ ที่มี ก็เกิดแล้ว เป็นแล้ว โดยความ
ไม่ใช่เรา ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด ฟังแล้ว ยังไม่ถึงกาลที่จะ
ละความติดข้อง และความไม่รู้ เพราะเหตุว่า สะสมความ
ไม่รู้ มานานแสนนานมาก ต้องเป็นผู้ที่รู้จักจริง ๆ ปัญญา คือ
ความเห็นถูก ความเข้าใจถูก ในสิ่งที่มีจริง ๆ ที่กำลัง
ปรากฏ เพราะฉะนั้น ก็ต้องฟังต่อไป จึงจะรู้จัก พระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า...

...เพราะเหตุว่า ไม่ว่าจะเป็น โบสถ์ วิหาร ใหญ่โตมโหฬาร
หรือว่าองค์พระปฏิมากรที่สร้างขึ้น เพื่อที่จะทำให้ระลึก
ถึงพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ไม่ใช่พระรูปกาย
แล้วก็ไม่ใช่ว่าใครจะรู้จักพระองค์ได้ จะเพียงเห็นแล้วก็
คิดถึงชื่อ แล้วก็กราบไหว้ แต่ต้องเป็น ทุกขณะที่เข้าใจ สิ่ง
ที่พระองค์ตรัสด้วยความเคารพอย่างยิ่งว่า ลึกซึ้ง แน่นนอน
แต่ว่าเป็นสิ่งที่สามารถจะรู้ได้ เมื่อมีโอกาสได้ฟัง...

...โอกาสที่จะได้ฟัง "คำ" ที่ได้ยิน แล้วก็ รู้คำ ที่กล่าวถึง
 สภาพธรรมะ โดยยากยิ่ง แต่ค่อย ๆ สะสม จนกระทั่ง
 สามารถที่จะรู้จัก สภาพธรรมะ ตามความเป็นจริง ทุก
 อย่างซึ่งเคยเป็นเรา และกำลังเป็นเรา แต่แท้ที่จริงก็คือว่า
 เป็นสภาพธรรมะ แต่ละหนึ่ง ซึ่งแยกกัน แล้วก็เกิดขึ้น
 ปราภฏ ที่ละหนึ่ง ไม่พร้อมกันด้วย ถ้าขณะนี้ ไม่สามารถ
 เข้าใจลักษณะของ สภาพธรรมะ ที่มีจริง ๆ แต่ละหนึ่ง จะ
 ละการติดข้อง ว่าเป็นตัวตน เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด ได้
 อย่างไร...

...แต่ให้ทราบไว้ ถ้าไม่สามารถที่จะรู้ความจริงของสิ่งที่กำลังปรากฏ ไม่มีทางที่จะดับกิเลสได้เลย และกิเลสก็มากมายมหาศาล ตั้งแต่ความไม่รู้ ความติดข้อง ความโกรธ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีจริงในชีวิตประจำวัน แล้วไม่เคยรู้เลย ก็เป็นสิ่งซึ่งสามารถ รู้ได้ เข้าใจได้ จนกระทั่งถึงการดับกิเลสเป็นสมุทเท ในครั้งนั้น ที่ทรงแสดงพระธรรม มีผู้ที่ได้บำเพ็ญบารมี ที่จะเป็นผู้ที่รู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยฟังพระธรรม เช่น พระเจ้าปุกกุสะตี เมื่อได้สละราชสมบัติแล้ว ได้มีโอกาสเฝ้าพระผู้มีพระภาคฯ โดยไม่รู้ว่าเป็นใคร ในโรงช่างหม้อ แต่เมื่อได้ฟังแล้ว ก็รู้ว่า บุคคลนั้นเป็นใคร เพราะพูดถึงสิ่งซึ่ง ในขณะนี้ ไม่มีใครสามารถที่จะรู้ความจริงได้เลย แต่ แต่ละคำ พระพุทธพจน์ เป็นวาจาจริง ที่สามารถที่จะทำให้คนที่ได้ฟัง เริ่มเห็นถูก เริ่มเข้าใจถูก...

...เพราะฉะนั้น ผู้ที่มีความเลื่อมใส จิตผ่องใส เห็นคุณค่าของการที่จะเข้าใจความจริง ของสิ่งที่กำลังมี ในขณะนี้ และได้อบรมเจริญปัญญามาแล้ว ก็มีตั้งแต่ระดับของผู้ที่ถึงความเป็นพระอรหันต์ ผู้นั้นก็จะมีชีวิตอย่างคุณุหัตถ์ อีกต่อไป ก็จะต้องมีชีวิตที่เป็นความสงบ จากอกุศลทั้ง

ปวงในเพศของบรรพชิต ในครั้งนั้น ก็มีพุทธบริษัท คือ ผู้ที่เป็นภิกษุ และสำหรับภิกษุณี คือ ผู้หญิง ก็เฉพาะผู้ที่สามารถถึงความเป็นพระอรหันต์ มีฉะนั้นแล้ว แม้แต่เพศคฤหัสถ์ ก็สามารถที่จะรู้แจ้งอริยสัจธรรมได้...

...แต่ว่า ธรรมะ เป็นความจริง ไม่ว่าจะอยู่ในเพศใด เพราะฉะนั้น พุทธบริษัท ไม่ใช่มีแต่เฉพาะภิกษุ ภิกษุณี แต่ก็มี อุบาสก อุบาสิกา ด้วย ใครเป็นอุบาสก? ใครเป็นอุบาสิกา? เป็นตำแหน่ง? หรือว่า เป็นความจริง? ใครก็ตามที่ไม่มีศรัทธา ที่จะฟังพระธรรม การที่จะฟังพระธรรมได้ อยู่ไกล ๆ ไม่ได้ยินใช่ไหม? เข้าไปใกล้ถึงจะค่อย ๆ ได้ยิน ค่อย ๆ เข้าใจ ค่อย ๆ เห็นพระปัญญาคุณ ที่พระผู้มีพระภาคฯ ได้ทรงแสดง จนกระทั่ง เป็นผู้ที่มีมั่นคงในการที่จะรู้ความจริง ผู้นั้น ถ้าเป็นผู้ชาย ก็เป็นอุบาสก ถ้าเป็นผู้หญิง ก็เป็นอุบาสิกา...

...บางคน คิดว่าน่าอาย เป็นอุบาสิกา รู้สึกแปลก ๆ
 เพราะว่า คนนอกวัด อาจจะกล่าวว่า คนนอกวัดมีเยอะ
 คนในวัดก็ตามแต่ แต่ถ้าขณะใด ที่ไม่ได้เข้าใจพระธรรม
 จะชื่อว่าผู้นั่งใกล้ เพื่อที่จะเห็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้
 ไหม? ก็ไม่ได้เลย...

...ต่อเมื่อใด มีศรัทธา มีความเคารพสูงสุด ในการที่จะได้
 ฟังคำ ซึ่งจะได้ยิน โดยยากยิ่ง แล้วก็เข้าใจได้ โดยยากยิ่ง
 ด้วย แต่ว่า เข้าใกล้ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่ง สามารถที่จะ
 เห็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยการเข้าใจพระธรรม ผู้นั้น
 ก็เป็น อุบาสก อุบาสิกา...

เรื่อง การเป็นอุบาสก อุบาสิกา คืออย่างไร

ดูก่อนมหานามะ บุคคลเป็นอุบาสกด้วยเหตุใดแล บุคคลเป็นผู้ถึงพระพุทธเจ้า เป็นสรณะ ถึงพระธรรมเป็นสรณะ ถึงพระสงฆ์เป็นสรณะ ดูก่อนมหานามะ บุคคลย่อมเป็นอุบาสกด้วยเหตุเพียงนี้แล. ถ้ามว่า เหตุไรจึงเรียกอุบาสก แก้วว่า เรียกว่า อุบาสก เพราะนั่งใกล้พระรัตนตรัย คือเรียกเขาว่า อุบาสก เพราะนั่งใกล้พระพุทธเจ้า เรียกว่า อุบาสก เพราะนั่งใกล้พระธรรม พระสงฆ์.

พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกนิบาต-ทุกนิบาต เล่ม ๑ ภาค ๒ หน้าที่ ๓๓๓

กราบทำบุญขอบคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่าน ครับ

